

Medical highlights throughout history – 2020 (I)

Repere medicale de-a lungul istoriei – 2020 (I)

Farm. Pr. Maria-Gabriela Suliman, Ist. Antoaneta Lucasciuc

Societatea Română de Istoria Farmaciei (SRIF)

Societatea Română de Istoria Medicinii (SRIM)

O VIAȚĂ PENTRU O PROFESIE

1820, mai 12, Florența (200 ani) –

S-a născut **Lady Florence**

Nightingale, fondatoarea Crucii

Roșii Internaționale și a nursingului modern.

Prin tot ce a realizat în timpul vieții sale, cu sacrificii și eforturi de profesionalizare a personalului de îngrijire a bolnavilor, atât în timp de război (1853-1856, Crimeea), cât și în timp de pace (1860, Londra, înființarea primei Școli de Nursing din lume), Florence Nightingale a ajuns să aducă nursele (infirmiera – în lb. franceză – sau sora, asistenta, în nomenclatura din țara noastră) pe un loc stabil și apreciat în ierarhia slujitorilor sănătății.

UN MEDICINIST DE LA TORINO, POET ȘI EDUCATOR SANITAR

†1915, apr. 27, București (105 ani)

– A decedat **dr. Ioan C. Drăgescu**

(pseudonime: Ioachim; Brutus Catone Horea).

S-a născut la 8 sept. 1844, în comuna Blăjil, jud. Sibiu; studiile superioare le începe la Facultatea de Drept din Pesta, apoi trece la medicină (Viena); în 1868 primește „o bursă a Societății Transilvania din București” și pleacă în Italia, unde își ia doctoratul în medicină la Torino, cu teza „Despre hidrargirism”.

Revine în țară și se stabilește la Craiova; participă la Războiul de Independență (1877-1878); medic primar al jud. Dolj cu practică de obstetrician.

Mutându-se la Constanța va duce o campanie susținută de educație sanitară, dovadă cărțile sale de popularizare: „*Maternologia*” (1880); „*Cartea țăranului*” (1886) cu conținut de „*igienă populară*”, care va apare în mai multe ediții; „*Regule de sănătate generală și individuală care trebuiesc păzite, mai ales în vederea unei epidemii*” (1892); „*Instrucțiuni pentru moașele de plăși*” (1896).

În anul 1912, se afla la Craiova „*pensionat și medic particular*”. A scris beletristică și istoriografie cu talent, din care menționăm „*Un glas din popor*”, Craiova, 1908 [1].

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA UNUI MARE UMANIST

1920, mai 18, Wadowice, Polonia

(100 ani) – S-a născut **Karol Józef Wojtyła (papa Ioan Paul al II-lea, ales la Vatican în 16 oct. 1978 și a trecut la Domnul, sâmbătă 2 apr. 2005, Vatican)**.

El a stat în scaunul pontifical un număr de 27 de ani, considerat „*a fi fost unul dintre cei mai longevivi papi din istorie*”. Totodată, trebuie să știm că papa Ioan Paul al II-lea a fost și primul suveran polonez,

FIGURA 1. Florence Nightingale

FIGURA 2. Papa Ioan Paul al II-lea

FIGURA 3. Ziua Internațională a bolii Parkinson

Biserica Catolică având prin el și un rol activ în politica mondială, dar mai cu seamă în democratizarea țării natale, Polonia. Sfântul Părinte a fost și poet: poetul Karol Wojtyła a afirmat că *“poezia este călăuza sufletelor spre Dumnezeu”*. În poezia *“Iubirea totul mi-a explicat”*, este cu-adevărat un imn de preamărire al acestui sentiment uman, legat de Hristos, fiul lui Dumnezeu, care, prin iubire, *“pe oriunde trecea, binele în lume îl făcea”* [2].

UN SFERT DE VEAC DE LA A XXIX-A REUNIUNE NAȚIONALĂ DE ISTORIA MEDICINEI

1995, mai 26-27, Cercul Militar Național, București (25 ani) – Cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la sfârșitul celui de-al doilea război mondial, a avut loc a XXIX-a Reuniune Națională de Istoria Medicinii cu tema: *„Serviciul medical român în al doilea război mondial”*, organizată de Academia de Științe Medicale; Asociația Medicală Română – Societatea Română de Istoria Medicinii (SRIM); Uniunea Medicală Balcanică – Secția Națională Română; Asociația Medicilor și Farmaciștilor Militari din România (AMFMR); Asociația Medicilor și Farmaciștilor Ofițeri de Rezervă (AMFOR); Ministerul Apărării Naționale – Direcția Medicală; Asociația Națională Veteranilor de război; Institutul de Studii Operativ-Strategice și de Istorie Militară.

2015, iunie 18-20, Constanța (5 ani) – A avut loc a XLIV-a Reuniune Națională de Istoria Medicinii.

ZILE INTERNAȚIONALE ALE PATOLOGIEI NEUROLOGICE

2005, apr. 11, Luxemburg (15 ani) – Ziua Internațională de luptă împotriva bolii Parkinson, 11 apr. fiind ziua de naștere a medicului James Parkinson, care a descris pentru prima dată această boală în lucrarea sa *„Eseu despre paralizia tremurătoare”* (1817).

Asociația Anti Parkinson din România a fost înființată (fondată) de ing. Dan Raican [3].

PRIMUL TRANSPLANT HEPATIC

2000, apr. 15, Spitalul Fundeni, București (20 ani) – A fost realizat prima dată în România *„transplantul hepatic cu supravețuirea bolnavului”*, de către prof. dr. Irinel Popescu (șef al Clinicii de Chirurgie și Transplant Hepatic de la Institutul Clinic Fundeni, Președinte al Academiei de Științe Medicale și Expert al Consiliului Europei în probleme de de transplant) în colaborare cu dr. Victor Zota și colegii de la Agenția Națională de Transplant [4].

2005, apr., România (15 ani) – Se sărbătorește Ziua Națională a Transplantului, urmând modelul european [5].

COMEMORĂRI

†**1900, iunie 26, Leordeni, jud. Argeș** - 120 ani de la moartea prof. univ. dr., animator al vieții culturale românești și om politic **Nicolae I. Kretzulescu** (n. 1812, martie 1, București)

Viitorul medic, diplomat și om politic N. Kretzulescu s-a născut într-o familie veche boierească, arborele ei genealogic mergând până la Safta Brâncoveanu, fiica voievodului martir Constantin

FIGURA 4. Prof. Dr. Irinel Popescu

FIGURA 5. Nicolae I. Kretzulescu

Brâncoveanu, străbunicul său, vornicul lordache Kretzulescu a fost ctitorul Bisericii Kretzulescu (1722) din București. După studii făcute acasă cu profesori greci și francezi, și-a luat bacalaureatul la Paris (1835), apoi a urmat cursurile Facultății de Medicină, luându-și doctoratul în medicină și chirurgie cu tema *“Questions sur les diverses branches des sciences médicales; quelles sont les circonstances générales qui ont le plus d’actions sur les appareils”* (1839, iunie 21). A fost „cel dintâi doctor în medicină de naționalitate română în Muntenia” și la 13 feb. 1840 este numit medic al vâpșelei de Negru din București, refuzând slujba de protomedic din partea domnitorului Alexandru Ghica.

La 19 ian. 1842 *“a fost numit profesor cu leafă hotărâtă prin buget de cinstita epitropie, când s-a făcut deschiderea Școlii de chirurgie cea mică”*, într-una din sălile Spitalului Colțea, în prezența domnitorului, a guvernului și a doctorilor mai de seamă din București, într-o atmosferă sărbătorească. Elevii acestei prime școli erau bărbierii din Capitală, obligați să vină la cursuri. Examenul de sfârșit de an s-a ținut în 2 feb. 1843, iar „*Vestitorul românesc*” a avut numai cuvinte de laudă pentru profesor „și examenul care nu s-a mai văzut în țară”.

Dr. N. Kretzulescu a tradus pentru elevii săi după dr. Fr. Em. Foderé „*Manual pentru îngrijitorii și îngrijitoarele de bolnavi și de femei lehuze, pentru moașe și pentru mamele de familie îndeobște*”, 1842, Tipografia lui Eliade. În anul 1843, în speranța celui de-al doilea an școlar, a publicat „*Manualul de anatomie descriptivă*”.

Din cauza schimbărilor politice de la conducerea Eforiei, s-au schimbat condițiile de bună administrare a Școlii de mică chirurgie, care l-au făcut pe dr. N. Kretzulescu să-și dea demisia.

A participat la Revoluția de la 1848 din Țara Românească, ca membru al comisiei de redactare a Constituției Țării Românești, dar, exilat după represiunea revoluției, a profesat medicina la spitalul militar Kuleli din Istanbul. După revenirea din exil (1849), a lucrat la Spitalul Colțea (1851–1854) și la Spitalul Pantelimon; în 1857, a sprijinit înființarea de către Carol Davila a Școlii Naționale de Medicină și Farmacie din București și a fondat „Societatea Medicală Științifică”, al cărei președinte a fost; a inițiat primul recensământ al populației din România și a întemeiat primele Consilii de Igienă și Salubritate. Este considerat inițiatorul învățământului medical în țara noastră și pentru că a acordat o deosebită importanță manualelor de învățământ, opera sa de bază fiind *“Manual de anatomie descriptivă”* (1843), a doua ediție, mult mărită și îmbogățită, având trei volume (1878; 1884; 1888), și unul dintre creatorii de seamă ai lexicului medical românesc. A fost unul din cei mai apropiați colaboratori ai domnitorului A.I. Cuza, având un rol important în epocă în opera de unificare a instituțiilor administrative (constituirea Ministerelor de Interne și de Externe, unificarea oficiilor statistice ale Moldovei și Țării Românești, unificarea serviciilor sanitare, a Poștelor, a Arhivelor Statului, pregătirea secularizării averilor mănăstirești, legea administrării comunelor rurale ș. a.) și în crearea unor instituții culturale și științifice (înființarea „Muzeului de

Antichități” din București și a Societății culturale “Ateneul Român” ș.a.).

A fost ministru de interne (1862, iunie 24 –1863, oct. 11); prim-ministru (1862, iunie 24 –1863, oct. 11; 1865, iunie 14 – 1866, feb. 11); senator (1867); deputat (**1870**); agent diplomatic la Berlin (1873–1876); trimis extraordinar și ministru plenipotențiar la Roma (**1880**–1881), la Sankt Petersburg (1881–1886) și la Paris (1891–1893); președinte al Senatului (1889, dec. 13 –**1890**, nov. 7); membru titular (1871) și președinte (1872–1873) al Societății Academice Române, în mai multe rânduri președinte al secției științifice, apoi președinte al Academiei Române (**1895**–1898); membru de onoare al Universității din Petersburg (**1885**) [6; 7].

†**1910, mai 27, Cernăuți** – 110 ani de la moartea dr. **Ioan Volcinschi** (n. 1846, mai 5, Tărășeni)

Născut dintr-o familie boierească care purta titlul nobiliar de „*cavaler Volcinschi*”; a urmat studii la Facultatea de medicină și chirurgie, specialitatea obstetrică (magister) și ani de perfecționare profesională (1869-1879) la Viena; angajat la Cernăuți (1879) ca „*asistent*” la „*Institutul de nașteri*”, înființat din 1807, pe lângă care funcționa și Școala de moașe („*împărătească*”) la care va fi numit profesor (1882); din ian. 1883, director al acestui complex, primul medic român în această funcție și specialitate; publică în ediție proprie „*Moșitul – manual pentru moașe*”, prima carte medicală în limba română din Bucovina (Recenzie laudativă în revista „*Spitalul*” nr. 2/1883, p. 59-60); în calitate de consilier sanitar și vicepreședinte al „*Camerei medicilor din Bucovina*”, acest medic-boier român, cu

autoritate de deputat în Dieta Țării și membru în Comitetul Țării, for executiv al Ducatului Bucovina, s-a impus spre binele și prosperitatea populației autohtone.

Între 1891 și 1897, a apărut ziarul în limba română „*Gazeta Bucovinei*”, unde, ca membru fondator și susținător al drepturilor românilor bucovineni, a pledat pentru înființarea de școli cu limba de predare română; considerat „*un precursor al medicinei sociale*”; luptător eficient în măsurile de combatere a pelagrei, apărute în 1884, prin înființarea de cantine și bucătării în satele atinse de această boală a malnutriției; a anticipat astfel rolul vitaminelor și proteinelor (fructe, carne, lactate); în virtutea funcțiilor pe care le avea, a impus controlul sever la importul porumbului; a desființat crâșmele și a combătut alcoolismul etc. Deși se stinge la vârsta de 64 ani, opera sa cinstește neamul căruia i-a aparținut [8].

†**1955, apr. 29, București** – 65 ani de la moartea acad. prof. dr. fiziolog **Daniel Danielopolu** (n. 1884, apr. 12/25, București)

Studiile elementare, liceale („Sf. Sava”) și universitare la Facultatea de Medicină din București; extern în serviciul clinic al prof. Stoicescu de la Spitalul Colțea (1904-1906); intern în serviciul clinic al prof. Buicliu de la Spitalul Brâncovenesc (1906-1907; **1908-1910**); asistent la catedra de medicină experimentală a prof. I. Cantacuzino (1907-1916).

În anul **1910**, își ia titlul de doctor cu teza: „*Contribuțiuni la studiul tuberculinei brute*”, o amplă monografie, distinsă cu medalia de aur; își începe activitatea didactică, fiind numit șef de clinică la Spitalul Brâncovenesc, la catedra prof. Buicliu, unde a predat timp de trei

FIGURA 6. Dr. Ioan Volcinschi

ani un curs liber de cardiologie, apoi un curs asupra insuficienței renale (1913-1916).

În timpul primului război mondial, a condus un spital destinat tratamentului bolnavilor cu tifos exantematic, maladie despre care a publicat o monografie (*“Le typhus exanthématique”*, 1919, Paris, reeditată în 1943).

În 1918 este numit profesor la Facultatea de Medicină din București, post în care va funcționa până la sfârșitul vieții; în **1920** este chemat în fruntea catedrei pe care o deținuse prof. Buicliu, obținând mutarea clinicii respective la Spitalul Filantropia, unde se construiește, la stăruința și sub îndrumarea sa, un institut clinic-medical.

A avut un rol esențial în crearea Institutului de Fiziologie Normală și Patologică (1948), care astăzi îi poartă numele.

Este printre primii în lume care au abordat concepția biociberneticii, care presupune prezentarea organismelor și a funcțiilor organelor ca pe niște sisteme; a realizat studii clasice privind gușa endemică, reumatismul și angina pectorală etc.

A fost membru de onoare al Academiei Române (1938); membru titular al Academiei de Științe din România (1943, iunie 5) [9].

Pentru a-i onora memoria, un bust turnat în bronz, opera sculptorului Ion Jalea, monument istoric (**2010**), a fost amplasat în curtea Spitalului Filantropia (Bld. Ion Mihalache 1-5); tot în sectorul 1 din București, o stradă îi poartă numele și a 154-a generație de studenți ai Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București, care a început cursurile

în 2018, va purta simbolic, pe tot parcursul anilor de studii, numele „Daniel Danielopolu”, conform site-ului oficial al instituției, www.umfcd.ro.

„Daniel Danielopolu, poate cea mai marcantă personalitate a științei medicale românești dintre cele două războaie mondiale, este și primul nostru medic savant de anvergură care nu a frecventat nicio universitate occidentală și nu a efectuat peste hotare stagii științifice importante” [10].

ANIVERSĂRI

1765, apr. 7, Luckau, Germania

– 255 ani de la nașterea lui **Baumgarten Johann Christian Gottlieb** (+1843, dec. 29, Sighișoara), medic și botanist din Transilvania, fizicusul din Făgăraș (originar din Germania) care cercetează, la solicitarea lui Peter Sigerius, flora medicinală a Transilvaniei; opera sa în patru volume, *„Enumeratio stirpium magno Transsilvaniae principatui...”* (Viena, 1816), a inspirat activitatea naturaliştilor moldoveni, culegerea de plante și prima lucrare sistematică cunoscută sub denumirea de *„Herbarul Czihak”*, Iași, 1833 [11].

1870, mai, 14, Bârlad – 150 ani de la nașterea prof. univ. dr. **Ernest Juvara** (+1933, mai 5, București)

Medic român, inovator în tehnica chirurgicală și instrumentală; profesor universitar la Facultatea de Medicină din București, având preocupări în domeniul chirurgiei și anatomiei, aducând contribuții în domeniul protezelor osoase, anastomozelor intestinale și rahianesteziei; Cavaler al Ordinului „Steaua României” [12].

FIGURA 7. Acad. Daniel Danielopolu

FIGURA 8. Bustul acad. Daniel Danielopolu, operă a sculptorului Ion Jalea

FIGURA 9. Prof. Dr. Ernest Juvara

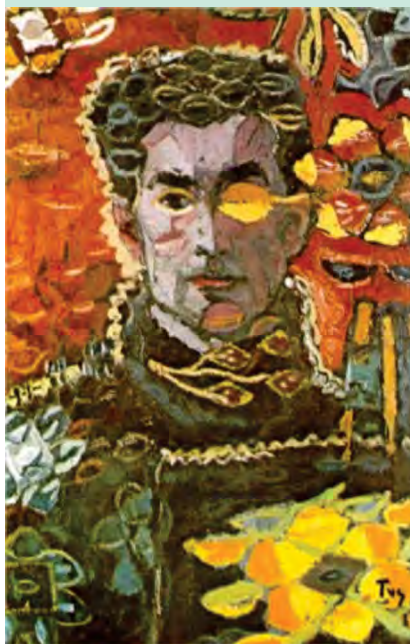

FIGURA 10. Dr. Ion Țuculescu,
Autoportret

1900, mai 15, București – 120 ani de la nașterea prof. univ. dr. **Artur I. Kreindler** (†1988, București)

După ce a absolvit liceul „Gh. Lazăr”, a urmat cursurile Facultății de Medicină din București (1919-**1925**), obținând titlul de doctor cu teza „*Tonusul vegetativ și probele sale farmacologice*”; stagii de specializare la Paris (1926-1927); asistent (1927-**1940**); șef de lucrări (1944-1947); conf. univ. (1947-1948) la Clinica de neurologie a Facultății de Medicină din București; medic primar neurolog (1931) și docent universitar în neurologie (1932); profesor la școala de medicină pentru evrei (1942-1944) și profesor universitar la Clinica de neurologie a I.M.F. București (1948-**1970**); director al Institutului de Neurologie al Academiei; membru titular al Academiei Române (1948) și al Academiei de Științe Medicale (1969); „*Om de știință emerit*” (1962); membru a numeroase Societăți de neurologie din lume; a fost unul dintre cei mai renumiți corifei ai școlii românești de neurologie, fondată de prof. Gh. Marinescu [13].

1910, mai 19, Craiova – 110 ani de la nașterea pictorului, biolog și medic **Ion Țuculescu** (†1962, iulie 27, București)

Medic și licențiat în științele naturii (1939), a început să picteze în paralel cu studiile sale științifice. Lucrările realizate până către 1947 se înscriu ca realist-expresioniste sau realism popular, apoi, spre sfârșitul vieții, către abstracționism, având și o etapă originală închinată totemurilor populare.

În **1965**, s-a publicat postum lucrarea științifică „*Biodinamica lacului Techirghiol*” a medicului-pictor, căruia i-a fost organizată și o

amplă retrospectivă la sala „Dalles”, în același an [14].

1920, apr. 14, Sadagura, jud. Cernăuți – 100 ani de la nașterea dr. **Ștefan-Gheorghe Bucevschi** (†1999, apr. 26, Bârlad)

Absolvent al Liceului „Aron Pumnul” din Cernăuți; licențiat al Facultății de Medicină din Cluj (1944); a fost incorporat și a luat parte la campaniile din Vest (1944-**1945**); medic la Sibiu (**1945-1950**) și apoi la Bârlad din **1950**; a scris circa 300 de studii și articole medicale, în parte publicate în diferite ziare și reviste; specializat în obstetrică-ginecologie; în paralel, a desfășurat o susținută activitate scriitoricească (redactor la revista „*Coordonate bârlădene*”; a îndrumat cenaclul literar „*Ferestre spre lumină*”; a scris piese de teatru („*Oprîți-l pe Dik Waring*”, „*Fiare și oameni*”, „*Transplantul*”, „*Vagonul de clasa I*”, „*Vâlvătaia*”, „*Turbinca lui Ivan*”, „*Întoarcerea lui Tomiță*”), ce s-au jucat pe scenele bârlădene; a lăsat în manuscris câteva volume de proză: „*Istoria romanțată a Bucovinei*”, „*Cuțitul de aur*”, „*Minciuna*”, fragmente din ultima lucrare istorico-literară au fost publicate în Almanahul cernăuțean „*Tara Fagilor*” [15;16].

1925, apr. 21, Topalu, jud. Constanța – 95 ani de la nașterea col. dr. **Nicolae Necula** (†1998, mai 9)

A urmat Facultatea de Medicină Generală din Cluj, pe care a absolvit-o în **1950**; șef de secție Boli contagioase în Spitalele militare din Cluj, Craiova, Constanța.

În anul **1990**, se pensionează cu gradul de colonel și se încadrează la Facultatea de Medicină din Constanța ca profesor asociat la Disciplina de Istoria Medicinii

(1994-1995). Publicist de seamă semnând editoriale în „*Cuget liber*”, cotidianul tomitan (Constanța); debut literar în revista „*Tomis*” (1984) și debut editorial prin volumul de proză „*Colegiul*” (Ed. Militară, 1992); „*Raport de gardă*” (1993); „*Vânzătorul de enigme*” (antologie de proză contemporană, coautor, Ed. Europolis, Constanța, 1993); „*Inspekția*” (povestiri, Ed. Europolis, 1996); membru al Societății Ziariștilor, al Uniunii Scriitorilor (din 1995), președinte al Cenaclului literar „*Mihail Sadoveanu*” din Constanța și al SMSPR [17].

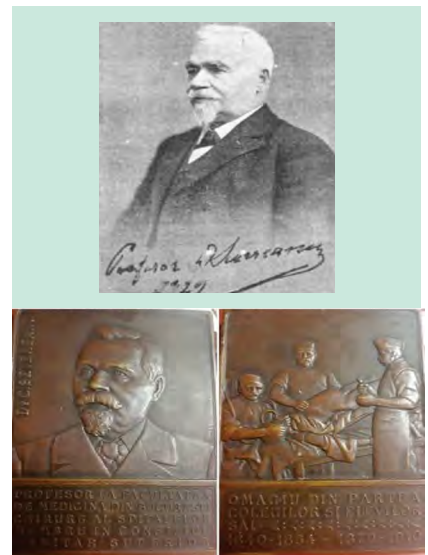
1840, mai 4/11, sat Bălțați, jud. Mehedinți – 180 ani de la naștere și 90 de ani de la moartea **gen. prof. dr. Constantin Dimitrescu-Severeanu** (+1930, nov. 1, București)

Elev la Școala de Chirurgie de la Mihai Vodă; și-a continuat studiile la Facultatea de Medicină din Paris, unde, prin concurs (1862), a obținut o bursă; și-a susținut teza de doctorat „*Du basin oblique ovalaire*” la Paris.

Se înapoiază în țară (1864), fiind numit medic secundar la Spitalul Colentina, apoi peste puțin timp medic primar la Spitalul Colțea, iar în războiul de Independență (1877-1878) i se încredințează direcția spitalelor Crucii Roșii; este numit de către ministrul instrucțiunii, dr. N. Kretzulescu, suplinitor la Catedra de Patologie Chirurgicală și Medicină Operatorie, concomitent cu avansarea ca medic

de batalion și de regiment (fiind medic militar, ajunge, în rezervă, la gradul de general); devine, prin concurs, profesor provizoriu la Catedra de Medicină Operatorie și Anatomie Topografică (1881); profesor definitiv (1884); apoi în 1886 trece la Catedra de Clinică Chirurgicală funcționând până la pensionare (1907). Medic-efor al spitalelor civile (1889-1890), membru în Consiliul Sanitar Superior (1906); președintele Societății de Române de Chirurgie (1898-1899 și 1908-1910).

În urma vizitelor în străinătate a introdus la noi metoda antiseptic listeriană; a folosit primul razele Röntgen în chirurgie (1897); a făcut prima rahianestezie lombară cu cocaină (1900); a imaginat procedee în chirurgia plastică și a efectuat primele laparotomii. A publicat numeroase lucrări în specialitatea sa; a fost unul dintre fondatorii și „*redactorii ajutori*” ai publicației „*Gazeta medicală*” (1865); împreună cu Suțu, Vlădescu și Romniceanu a editat „*Gazeta medico-chirurgicală a spitalelor*” (1870), unde a publicat intens. A avut activitate de publicist (ziarul „*Danubiul*”), de popularizator al medicinei („*Medicina populară*”, 1880), de autor al unor lucrări paramedicale („*Despre foloasele trase din trândăvia soldatului*”, 1868), de conferențiar pe teme și extramedicale (la Ateneu: „*Despre astronomie*”); a publicat două volume de „*Amintiri*” (1929-1930); a fost primul președinte al Societății de Istoria Medicinei (1929) [18].

FIGURA 11. Prof. Dr. Constantin Dimitrescu Severeanu

BIBLIOGRAFIE

1. Mihailide M. *Mic dicționar de medici-scriitori și publiciști români* (SMSPR). Ed. Viața Medicală, 2001, p. 114;
2. Redacția. *Sub semnul dragostei de aproapele*, Revista „Cu și despre seniori” a Societății Doamnelor Bucovinene 4 (19) 2005, p. 22;
3. Galenus nr. 52, apr. 2012, p. 33;
4. Andreea Popescu. *Interviu realizat cu Prof. dr. Irinel Popescu*. Galenus nr. 52, apr. 2012, p. 6-7;
5. transplant.ro/Istoric.aspx?;
6. Barbu G. N. *Kretzulescu*. Ed. Științifică București, 1964, p. 56-59;
7. Ion Văduva-Poenaru. *Enciclopedia marilor personalități din istoria, știința și cultura românească de-a lungul timpului*, vol. II. Editura Geneze, 2000, (G-O), p. 240-241;
8. Maria-Gabriela Suliman, Antoaneta Marinescu Lucasciuc. *Medici bucovineni cu studii europene (I)*. Galenus nr. 129, mai 2019, 69-72;
9. Ion Văduva-Poenaru. *Enciclopedia marilor personalități*, Vol. I, A-G. Editura Geneze, 1999, p. 343-345;
10. Gh. Brătescu, Samuel Izsak. *Polemici hipocratice, Discursuri și prelegeri medicale (1791–1973)*, Selecție și comentarii. Editura Viața Medicală Românească, București, 1999, p. 125;
11. Ion Văduva-Poenaru. *Enciclopedia marilor personalități din istoria, știința și cultura românească de-a lungul timpului*, vol. I, A-G. Ed. Geneze, 1999, p. 90-92;
12. Ion Văduva-Poenaru. *Enciclopedia marilor personalități*, Vol. II. Editura Geneze, 2000, p. 215-218;
13. Idem, p. 240-241;
14. Ion Văduva-Poenaru. *Enciclopedia marilor personalități*, vol. III, P-Z. Ed. Geneze, 2001, p. 393-394;
15. Satco E. *Bucovina-Contribuții culturale științifice*. Biblioteca Bucovinei „I.G. Sbiera”, Suceava, 2000, Dicționar IX, p. 55-56;
16. Covalciuc D-tru. *Mic dicționar de medici români din Bucovina*. Ed. Mușatinii, Suceava, 2012, p. 24
17. Mihailide M. *Literatura artistică a medicilor*, vol. II (N-Z). Editura Viața Medicală Românească, București, 2009, p. 35;
18. Antoaneta Lucasciuc, Maria-Gabriela Suliman. *Medici originari din Județul Mehedinți – partea II-a*. A XXVI-a Reuniune Națională de Istoria Farmaciei, Drobeta-Turnu Severin, 25-27 mai 2017, Vol. *Lucrări in extenso*, p. 184-188.